

การระงับหรือหยุดการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าชั่วคราว

การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น มีขั้นตอนที่กฎหมายบัญญัติไว้และมีระยะเวลาในการให้ผู้จดทะเบียนดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ช่วงระยะเวลาในการระงับหรือหยุดการดำเนินการพิจารณาของจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีกรณีต้องหยุดรอตามที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือตามธรรมเนียมการปฏิบัติที่มีอยู่ในสังคม การดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใด ๆ อันเป็นการจำหน่ายสิทธิหรือเป็นภาระแก่เครื่องหมายการค้า นั้น ๆ จะต้องหยุดรอไว้ชั่วคราว จนกว่าสาเหตุแห่งการต้องหยุดรอนั้นหมดสิ้นไป จึงจะดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น ๆ ต่อไป

การระงับหรือหยุดการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าชั่วคราวเกิดขึ้นได้ดังนี้

1. โดยกฎหมายบัญญัติไว้
2. โดยการฟ้องคดีต่อศาล
3. โดยเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจร้องขอ
4. โดยเจ้าของเครื่องหมายการค้าร้องขอ

1. การหยุดการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยกฎหมายบัญญัติไว้

เป็นการหยุดรอเนื่องจากเครื่องหมายการค้าของท่านไปเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนการพิจารณาของนายทะเบียน เป็นเครื่องหมายการค้าที่นายทะเบียนยังไม่รับจดทะเบียนให้ มีขั้นตอนที่จะหยุดการดำเนินการตามกฎหมายดังนี้

1.1 หยุดการดำเนินการชั่วคราวเนื่องจากเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่นายทะเบียนได้มีคำสั่งให้ประกาศโฆษณาแล้ว และจะดำเนินการกับคำขอจดทะเบียนรายหลังต่อไป ต่อเมื่อคำขอจดทะเบียนที่ได้ประกาศโฆษณานั้น จะได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

การหยุดรอในกรณีนี้ เป็นการหยุดรออันเกิดจากช่องโหว่ของกฎหมายเครื่องหมายการค้า เป็นการหยุดรอตามที่กรมทะเบียนการค้าได้เคยมีหนังสือหรือคณะกรรมการกฤษฎีกา ตั้งแต่มีการใช้พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พุทธศักราช 2474 แม้จะมีการใช้กฎหมายเครื่องหมายการค้าฉบับปัจจุบันแล้วก็ตาม กฎหมายเครื่องหมายการค้าฉบับปัจจุบันก็ได้บัญญัติวิธีการในกรณีนี้ไว้ จึงต้องอาศัยแนวการปฏิบัติตามกฎหมายเก่ามาใช้บังคับ

ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 บทเฉพาะกาล มาตรา 123 บัญญัติไว้ว่า บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พุทธศักราช 2474 ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จนกว่า จะมีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ¹

ตามระเบียบกรมทะเบียนการค้า ว่าด้วยการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ข้อ 40 กำหนดว่า “ ในกรณีเครื่องหมายการค้าที่ขึ้นขอจดทะเบียนเข้ามาเหมือนกับเครื่องหมายการค้าของ บุคคลอื่นที่นายทะเบียนได้มีคำสั่งให้ประกาศในหนังสือจดหมายเหตุแสดงรายการเครื่องหมาย การค้าไปแล้ว เพื่อใช้สำหรับสินค้าในจำพวกเดียวกันหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าดังกล่าวจนถึง นับไว้ว่าเป็นการลวงสาธารณชน ให้รอการดำเนินการจดทะเบียนคำขอจดทะเบียนนั้นไว้ก่อน และให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอจดทะเบียนทราบ

ดังนั้น เมื่อกฎหมายเครื่องหมายการค้ามิได้บัญญัติในกรณีเช่นนี้ไว้ จึงต้องนำระเบียบที่ใช้ กับกฎหมายเครื่องหมายการค้าฉบับเดิมมาใช้บังคับ

เมื่อท่านได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งจากนายทะเบียนว่าต้องหยุดการดำเนินการคำขอจด ทะเบียนของท่านไว้ก่อนจนกว่าเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่นายทะเบียนมีคำสั่งให้ประกาศ โฆษณาแล้ว จะได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จึงจะนำคำขอจดทะเบียนของท่านมาพิจารณาต่อไปนั้น ท่านมีสิทธิที่จะดำเนินการดังนี้

- ก. มีสิทธิที่จะคัดค้านคำขอจดทะเบียนที่นายทะเบียนมีคำสั่งให้ประกาศโฆษณาได้ ภายในกำหนดระยะเวลา 90 วันนับแต่วันที่คำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้ารายนั้น ได้พิมพ์ลงในหนังสือประกาศโฆษณาแสดงรายการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า (มาตรา 35)

กรณีนี้เคยมีผู้ขอจดทะเบียนแทนที่จะใช้สิทธิคัดค้านเครื่องหมายการค้าที่นายทะเบียนสั่ง ประกาศโฆษณา กลับยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ผลเป็นไปตามคำวินิจฉัย คณะกรรมการ ฯ ที่ 680/2548 โดยคณะกรรมการ ฯ เห็นว่า กรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งให้รอการ

¹ เดิมงานเกี่ยวกับสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า นั้น เป็นงานในหน่วยงานหนึ่งของกองสิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า ในสังกัดกรมทะเบียนการค้า ซึ่งได้งานมาเป็นงานของกรมทรัพย์สินทาง ปัญญาที่ตั้งขึ้นมาใหม่ และรับงานลิขสิทธิ์จากกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นรวมด้วย - ผู้เขียน

ดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผูุ้ทธรณ์ไว้ก่อน เพราะเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่นายทะเบียนมีคำสั่งให้ประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 นั้น ผูุ้ทธรณ์มีสิทธิเพียงยื่นคำคัดค้านการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวตามมาตรา 35 เท่านั้น กฎหมายไม่ได้ให้สิทธิในการยื่นอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าได้ จึงไม่รับพิจารณาอุทธรณ์

- ข. ในกรณีที่ไม่สามารถใช้สิทธิคัดค้านได้ทันภายในระยะเวลาดังกล่าว ท่านมีสิทธิที่จะอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าได้ในภายหลังที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียนว่า เครื่องหมายการค้าของท่านเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่ได้รับการจดทะเบียนไว้แล้ว ภายในกำหนดเวลา 90 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งนั้น (มาตรา 13 ประกอบด้วยมาตรา 16)

1.2 หุุครอดำเนินการชั่วคราวเนื่องจากคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของท่านไปเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่ยื่นเข้ามาและอยู่ในระหว่างการพิจารณา ซึ่งแยกเป็น 2 กรณีคือ

1.2.1 กรณีที่คำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของท่านพร้อมที่จะสั่งให้ประกาศโฆษณาได้ แต่คำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นมีข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไข นายทะเบียนจะมีหนังสือแจ้งการหุุครอไปให้ท่านทราบ และให้รอนกว่าผู้ขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้ารายอื่น ๆ จะได้แก้ไขข้อบกพร่องเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงจะนำคำขอทุกรายมาตั้งการตามมาตรา 24 ต่อไป (มาตรา 22)

1.2.2 กรณีที่คำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของท่านและคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นต่างฝ่ายต่างมีข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไข นายทะเบียนจะมีหนังสือแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบและรอการดำเนินการไว้ชั่วคราวจนกว่าทุกฝ่ายแก้ไขข้อบกพร่องเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงจะนำคำขอจดทะเบียนทุกรายมาตั้งการตามมาตรา 24 ต่อไป (มาตรา 23)

การหุุครอดำเนินการชั่วคราวในกรณีนี้ ท่านมีสิทธิที่จะดำเนินการดังนี้

- ก. อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าในกรณีที่ท่านเห็นว่าเครื่องหมายการค้าของท่านไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของกลุ่มที่นายทะเบียนสั่งให้รอการดำเนินการนั้นภายในระยะเวลา 90 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา 21 วรรคสอง

- ข. ให้หยุดรอนจนกว่าท่านและหรือคู่กรณีที่ยื่นคำขอจดทะเบียนที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของท่านนั้นจะได้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเป็นที่เรียบร้อยพร้อมที่นายทะเบียนจะมีคำสั่งให้ประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนของท่านและของคู่กรณีได้แล้ว นายทะเบียนจึงจะมีคำสั่งให้ท่านและคู่กรณีดังกล่าวไปทำความตกลงกันตามมาตรา 24 ต่อไป

1.3 หยุดรอดำเนินการชั่วคราวเนื่องจากนายทะเบียนมีคำสั่งให้ผู้ขอจดทะเบียนที่นายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าเหมือนหรือคล้ายกันทำความตกลงกันว่าจะให้รายหนึ่งรายใดเป็นผู้ขอจดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้นแต่ผู้เดียว ภายในกำหนดเวลา 90 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือและให้แจ้งนายทะเบียนทราบภายในกำหนดระยะเวลาว่าตกลงกันได้หรือไม่ตามมาตรา 24

การหยุดรอดำเนินการชั่วคราวในกรณีนี้ ท่านมีสิทธิที่จะดำเนินการดังนี้

ก. อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าในกรณีที่ท่านเห็นว่าเครื่องหมายการค้าของท่านไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของคู่กรณีที่นายทะเบียนสั่งให้รอการดำเนินการนั้นภายในระยะเวลา 90 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา 21 วรรคสอง

ข. ในกรณีที่ตกลงกันได้ว่าจะให้ผู้ขอจดทะเบียนรายใดเป็นผู้ขอจดทะเบียน นายทะเบียนจะมีคำสั่งให้ประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนของผู้ขอจดทะเบียนรายนั้นต่อไปตามมาตรา 29

แต่ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้หรือมิได้รับแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ว่าผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิได้รับการจดทะเบียน นายทะเบียนจะมีคำสั่งให้ประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนซึ่งยื่นคำขอจดทะเบียนไว้เป็นรายแรกหรือเป็นรายแรกในบรรดาผู้ขอจดทะเบียนซึ่งยังมีได้ละทิ้งคำขอจดทะเบียนแล้วแต่กรณีต่อไปตามมาตรา 29 (มาตรา 25)

ในช่วงระยะเวลาที่หยุดรอการดำเนินการนี้ ไม่เป็นเหตุที่นายทะเบียนจะระงับการจดทะเบียนโอนคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้านี้ให้แก่บุคคลอื่นใด หากมีการยื่นขอจดทะเบียนโอนคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้านี้

จะเห็นได้ว่าเมื่อเหตุแห่งการหยุดรอการดำเนินการสิ้นสุดลง นายทะเบียนจะนำคำขอจดทะเบียนที่สั่งให้รอการดำเนินการจดทะเบียนไว้ นั้น มาพิจารณาสั่งการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป แต่การหยุดรอการดำเนินการในกรณีดังกล่าวตามข้อ 1.1 ข้อ 1.2 และข้อ 1.3 นั้น ไม่เป็นเหตุให้

ระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนในกรณีอื่น ๆ หยุครอตามไปด้วย ท่านจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งในกรณีอื่นภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือแจ้งคำสั่งนั้น ๆ ด้วย เช่น

- กรณีที่ได้รับหนังสือแจ้งให้จดทะเบียนเป็นเครื่องหมายชุดตามมาตรา 14
- กรณีได้รับหนังสือแจ้งให้แสดงปฏิเสธว่าไม่ขอถือเป็นสิทธิของตนแต่เพียงผู้เดียวที่จะใช้ภาคส่วนของเครื่องหมายการค้าตามมาตรา 17
- กรณีได้รับหนังสือแจ้งปฏิเสธการรับจดทะเบียนเพราะเครื่องหมายการค้าของท่านไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามมาตรา 7 หรือเป็นเครื่องหมายการค้าที่ประกอบด้วยเครื่องหมายที่ต้องห้ามรับจดทะเบียนตามมาตรา 8 หรือเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่ได้รับการจดทะเบียนไว้แล้วตามมาตรา 13

กรณีที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ท่านจะต้องดำเนินการยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าภายในระยะเวลาที่ท่านมีสิทธิหรือหากท่านเห็นด้วยกับคำสั่งของนายทะเบียนในเรื่องจดที่จะต้องจดชุดหรือแสดงปฏิเสธสิทธิ ท่านจะต้องปฏิบัติตามภายในระยะเวลานั้น ๆ

2. การหยุดการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยการฟ้องคดีต่อศาล

การหยุดการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาล เป็นการหยุดการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจนกว่าจะศาลจะคำพิพากษาศาลที่ถึงที่สุด มีมาตั้งแต่มีการใช้กฎหมายเครื่องหมายการค้าฉบับเก่า แต่ไม่มีการระเบียบในเรื่องนี้เป็นลายลักษณ์อักษร จนปี พ.ศ.2534 กรมทะเบียนการค้าได้จึงได้ออกคำสั่งกรมทะเบียนการค้าที่ 46/2534 เรื่อง ให้ใช้ระเบียบกรมทะเบียนการค้าว่าด้วยการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ประกาศเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2534 โดยนายเฉลิมศักดิ์ นากสวาสดี อธิบดีกรมทะเบียนการค้าในขณะนั้น

ต่อมาเมื่อมีการใช้กฎหมายเครื่องหมายการค้าใหม่ เมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาล นายทะเบียนจะสั่งการให้รอผลคดีมาโดยตลอด ผู้อำนวยการสำนักเครื่องหมายการค้าในขณะนั้น (นายบุญนริศร์ สวรรณพูล ซึ่งปัจจุบันคือรองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา) ได้เสนอระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญา ว่าด้วยการระงับการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าชั่วคราว ประกาศใช้เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2545 เพื่อให้ครอบคลุมกรณีมีการฟ้องคดีเรื่องอื่นด้วย

กรณีที่นายทะเบียนจะหยุดการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าชั่วคราวตามประกาศฯ ก็คือ

1. การคัดค้านการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า และคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ อุทธรณ์คำวินิจฉัยคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าต่อศาลตามมาตรา 38
2. การร้องขอเพิกถอนเครื่องหมายการค้าต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตาม มาตรา 61 มาตรา 62 หรือมาตรา 63 และผู้ร้องขอให้เพิกถอน เจ้าของเครื่องหมายการค้า หรือผู้ ได้รับอนุญาตได้อุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าต่อศาลตามมาตรา 65
3. การร้องขอเพิกถอนเครื่องหมายการค้าต่อศาลตามมาตรา 66 หรือมาตรา 67
4. การอุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียนต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตามมาตรา 16 ซึ่งคณะกรรมการได้มีคำวินิจฉัยยืนตามคำสั่งของนายทะเบียน และผู้ขอจดทะเบียนได้นำคดีสู่ ศาล
5. การฟ้องคดีต่อศาลเกี่ยวกับคำขอจดทะเบียนที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของ นายทะเบียนรวมทั้งคำขอที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งผลของคำพิพากษาจะมีผลกระทบต่อคำสั่งการของนาย ทะเบียน

เมื่อคู่ความประสงค์จะให้นายทะเบียนหยุดการดำเนินการพิจารณาเกี่ยวกับคำขอจด ทะเบียนเครื่องหมายการค้าชั่วคราว ให้ส่งสำเนาคำฟ้องหรือคำสั่ง ฉบับศาลรับรองแนบส่งไปให้ นายทะเบียนด้วย

การระงับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าชั่วคราว เป็นการระงับการจดทะเบียน เครื่องหมายไว้จนกว่านายทะเบียนจะได้รับแจ้งผลคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว จึงจะดำเนินการกับคำขอ จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ส่งระงับต่อไปตามขั้นตอนของกฎหมาย

ตามที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาออกกระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยการระงับการ ดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าชั่วคราว ฉบับลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2545 นั้น เคยมีผู้ฟ้อง คดีต่อศาลปกครองขอให้ศาลปกครองมีคำสั่งเพิกถอนระเบียบฉบับนี้ โดยอ้างว่า เป็นระเบียบที่ ออกมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น ก่อให้เกิดภาระแก่ประชาชน เกินสมควร และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีและบุคคลภายนอกทั่วไป ขัดต่อความสงบ เรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนและขัดต่อรัฐธรรมนูญโดยระเบียบดังกล่าวไม่ได้ ออก ภายใต้

พระราชกำหนดหรือพระราชบัญญัติฉบับใด แต่เป็นเพียงการออกกระเบียบหรือกฎโดยกำหนดเป็น รูปแบบการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (กรมทรัพย์สิน ทางปัญญา) เท่านั้น

ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ 733/2547 โดยศาลปกครองกลางเห็นว่า ระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยการระงับการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าชั่วคราว ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2545 เป็นระเบียบที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ในฐานะผู้บังคับบัญชา ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 ออกมาเพื่อเป็นแนวการปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลยพินิจให้แก่นายทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่จะมีคำสั่งระงับการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าชั่วคราว ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาล หรือมีคำสั่งศาลหรือคำพิพากษาหรือหนังสือจากเจ้าพนักงานตามกฎหมายเกี่ยวกับคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใด ๆ และผู้ขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า หรือ คู่กรณี หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายได้มีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนระงับการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น และคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมแก่คู่กรณีทุกฝ่าย ดังนั้นระเบียบดังกล่าวจึงเป็นเพียงมาตรการภายในของหน่วยงานทางปกครอง ซึ่งในคดีนี้ได้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ของฝ่ายปกครอง

ถือปฏิบัติ โดยมีได้เป็นระเบียบที่กำหนดข้อบังคับที่มีผลบังคับแก่บุคคลทั่วไปอันจะทำให้มีลักษณะเป็นกฎ ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 และระเบียบดังกล่าวก็มีได้มุ่งหมายที่จะใช้บังคับแก่บุคคลใดอันมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ด้วย คดีนี้จึงมิใช่คดีที่พิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ด้วยการออกกฎ หรือคำสั่งทางปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 ศาลปกครองกลางจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา และให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

การหยุดรอในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลนั้น ถ้าคู่ความฝ่ายใดไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบ และขอให้หยุดรอการดำเนินการชั่วคราวแล้ว นายทะเบียนไม่มีโอกาสที่จะทราบได้เลย การหยุดรอการดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าจึงไม่อาจเกิดขึ้นได้ มีหลายคดีที่คู่ความไม่ได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบและขอให้หยุดรอการดำเนินการ กระบวนการพิจารณาเครื่องหมายการค้าจึงเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

3. การหยุดรอการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจร้องขอ

การหยุดการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยพนักงานผู้มีอำนาจร้องขอนี้
ระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญา ว่าด้วยการระงับการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า
ชั่วคราว ประกาศใช้เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2545 ยังได้วางระเบียบให้นายทะเบียนต้องหยุดการ
เนินการจดทะเบียนในกรณีดังนี้

1. ศาลมีคำสั่ง หรือคำพิพากษาให้ยึด หรืออายัดคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า
2. ศาลมีคำสั่งให้ระงับการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้ชั่วคราว
3. เจ้าพนักงานตามกฎหมายมีหนังสือแจ้งให้ระงับการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้ชั่วคราว

การระงับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าชั่วคราว เป็นการระงับการจดทะเบียน
เครื่องหมายไว้จนกว่านายทะเบียนจะได้รับแจ้งหนังสือแจ้งผลการดำเนินการถึงที่สุดจากศาลหรือ
จากเจ้าพนักงานตามกฎหมายแล้ว จึงจะดำเนินการกับคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ส่งระงับ
ต่อไปตามขั้นตอนของกฎหมาย

ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหนังสือแจ้งการอายัดสิทธิ
ในเครื่องหมายการค้าต่อนายทะเบียน นายทะเบียนจะตรวจสอบดูว่า เครื่องหมายการค้านั้นเป็น
เครื่องหมายชุดกันหรือไม่ ถ้าเป็นเครื่องหมายชุดและปรากฏว่าเจ้าพนักงาน ฯ อายัดไว้ครบทั้งหมด
ที่เป็นเครื่องหมายชุด ผู้เขียนจะมีหนังสือแจ้งให้พนักงานบังคับคดีทราบและขอให้อายัด
เครื่องหมายการค้าที่เป็นชุดไว้ด้วย และจะแจ้งให้ทราบถึงการโอนเครื่องหมายการค้าที่เป็น
เครื่องหมายชุดว่าจะต้องโอนไปทั้งหมดให้แก่ผู้รับโอนซึ่งซื้อเครื่องหมายการค้าเหล่านั้นจากการ
ขายทอดตลาด อย่าแยกโอนขายมิฉะนั้นแล้วนายทะเบียนไม่อาจรับจดทะเบียน โอนเครื่องหมาย
การค้า นั้น ๆ ได้ ในเรื่องเช่นนี้ผู้ที่ซื้อเครื่องหมายการค้าจากการขายทอดตลาดโปรดให้ความระวัง
ในเรื่องเป็นเครื่องหมายชุดไว้ด้วย

ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหนังสือขออายัดเครื่องหมาย
การค้าต่อนายทะเบียนนั้น ผลของการอายัดเป็นประการใด จะมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบ
ซึ่งนายทะเบียนจะดำเนินการต่อไปตามที่แจ้งมา เช่น มีหนังสือแจ้งว่า บุคคลชื่อใดเป็นผู้ซื้อ
เครื่องหมายการค้า นั้น ได้จากการขายทอดตลาด นายทะเบียนจะดำเนินการจดทะเบียน โอน
เครื่องหมายการค้า นั้น ให้แก่ผู้ซื้อ นั้น โดยผู้รับโอนหรือผู้ซื้อจะต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมพร้อมกับ
ยื่นคำขอจดทะเบียนรับ โอนเครื่องหมายการค้าต่อนายทะเบียนด้วย

การหยุดรอในกรณีตามข้อ 2 และข้อ 3 นี้ ท่านไม่มีสิทธิที่จะดำเนินการอย่างไร เพราะเป็นกรณีที่ท่านจะต้องไปดำเนินคดีกันในศาล หากจะจดทะเบียนโอนค่าของจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้แล้วหรือมีการขอจดทะเบียนสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าที่มีการฟ้องคดีหรือถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐอายัดไว้ไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้

ก. การใช้สิทธิต่ออายุเครื่องหมายการค้า

การใช้สิทธิต่ออายุเครื่องหมายการค้า เป็นกรณีที่หากเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ไม่ยื่นคำขอต่ออายุเครื่องหมายการค้าต่อนายทะเบียนภายใน 90 วันก่อนวันสิ้นอายุแล้ว กฎหมายถือว่าเครื่องหมายการค้านั้นได้ถูกเพิกถอนการจดทะเบียนแล้วตามมาตรา 56 ฉะนั้น หากเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำขอจดทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ฟ้องคดียื่นคำขอต่ออายุเครื่องหมายการค้าแทนหรือเจ้าของเป็นผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนต่ออายุ นายทะเบียนก็จะต้องจดทะเบียนต่ออายุให้ได้

ข. การจดทะเบียนแก้ไขที่อยู่ เปลี่ยนแปลงชื่อ ที่อยู่ของตัวแทน ที่ส่งบัตรหมาย

การจดทะเบียนดังกล่าวเป็นการยื่นคำขอจดทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียน อันมิใช่เป็นการจดทะเบียนให้ผู้เจ้าของเครื่องหมายการค้าเสียสิทธิในความเป็นเจ้าของสิทธิโดยการโอนเครื่องหมายการค้าหรือเพิ่มภาระผูกพันเครื่องหมายการค้าโดยการจดทะเบียนสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าแล้ว ผู้เขียนเห็นว่านายทะเบียนย่อมมีอำนาจที่จะจดทะเบียนให้ได้ เพื่อให้ข้อมูลทางทะเบียนเครื่องหมายการค้าทันสมัยต่อเหตุการณ์ เพราะการจดทะเบียนดังกล่าวนี้ไม่มีผลกระทบต่อรูปคดีที่ฟ้องร้องกันอยู่

4. การหยุดรอการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยเจ้าของเครื่องหมายการค้าร้องขอ

การหยุดรอการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยเจ้าของเครื่องหมายการค้าร้องขอนี้เป็นกรณีสืบเนื่องจากการที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าได้นำเครื่องหมายการค้าของตนไปใช้เป็นหลักประกันตามโครงการแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุน โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญามีข้อตกลงกับธนาคารในการให้ความช่วยเหลือในการให้ทรัพย์สินทางปัญญาใช้เป็นหลักประกันต่อธนาคารได้

เนื่องจากรัฐบาลในยุคที่ผ่านมาในสมัย พณฯ ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีได้มีนโยบายสำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุนหรือการทำให้ประชาชนผู้ถือสิทธิในสินทรัพย์บางอย่างสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือกู้ยืมเงินทุนได้ เป้าหมายหลักก็คือเพื่อสร้างความมั่งคั่งทาง

เศรษฐกิจ และสร้างโอกาสแก่ประชาชนให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ สามารถแปลงสินทรัพย์
ของตนให้เป็นทุน เพื่อก่อให้เกิดกระบวนการสร้างงาน สร้างรายได้ รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการสร้าง
ผู้ประกอบการใหม่ ๆ โดยมีหลักการสำคัญที่ต้องคำนึงถึงก็คือ เอกสารแสดงสิทธิของสินทรัพย์แต่
ละประเภท ต้องเป็นเอกสารแสดงสิทธิแบบมีเงื่อนไข โดยรัฐสามารถกำกับและควบคุมการโอน
สิทธิได้

เครื่องหมายการค้าเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่งที่อยู่ในโครงการนำมาใช้เป็น
หลักประกันตามโครงการแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุน ที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาร่วมกับ
ธนาคารในปัจจุบันมี 3 ธนาคาร คือ ธนาคารกรุงเทพ ฯ ธนาคารออมสิน และธนาคารพัฒนา
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME BANK) ที่ปล่อยเงินกู้ให้กับบุคคลที่นำ
เครื่องหมายการค้าของตนไปเป็นหลักประกัน

ดังนั้น การที่จะใช้เป็นหลักประกันการกู้เงินได้ก็คือ เจ้าของเครื่องหมายการค้าต้องยินยอม
สละสิทธิบางอย่างของตนในเครื่องหมายการค้า นั้น อาทิเช่น การโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้า
หรือการทำสัญญาอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้าของตนนั้น จะต้องได้รับอนุญาตจาก
ธนาคารเจ้าของเงินทุนนั้นเป็นลายลักษณ์อักษรด้วย เพื่อให้สิทธิในเครื่องหมายการค้าใช้เป็น
หลักประกันได้ เจ้าของเครื่องหมายการค้าจะต้องยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนบันทึกเครื่องหมาย
การค้าเป็นหลักฐานผ่านธนาคารผู้พิจารณาเงินทุนนั้น และธนาคารจะส่งคำร้องดังกล่าวไป
กรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้บันทึกการเป็นหลักฐานลงในแฟ้มทะเบียนเครื่องหมายการค้า
นั้นและลงในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อหลักฐาน รวมทั้งบันทึกไว้ในด้านหลังของหนังสือสำคัญแสดง
การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่นำไปเป็นหลักประกันต่อธนาคารด้วย

เครื่องหมายการค้าที่ใช้เป็นหลักประกันนั้น ถ้าเป็นเครื่องหมายการค้าที่เป็นเครื่องหมายชุด
ซึ่งตามกฎหมายเครื่องหมายการค้า เมื่อจะโอนเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้เป็น
เครื่องหมายชุด จะโอนได้ต่อเมื่อเป็นการโอนกันทั้งชุด ตามมาตรา 50 ดังนั้น เมื่อมีการร้องขอให้
นายทะเบียนบันทึกหลักฐาน นายทะเบียนจะต้องตรวจสอบก่อนว่า เป็นเครื่องหมายชุดหรือไม่
ถ้าเป็นเครื่องหมายชุดเจ้าของเครื่องหมายการค้าจะต้องนำมาให้นายทะเบียนบันทึกการเป็น
หลักฐานไว้ทั้งชุดด้วย

เคยมีธนาคารหนึ่งแจ้งขอให้บันทึกการเป็นหลักฐาน ปรากฏว่าผู้เขียนตรวจสอบแล้ว
เห็นว่าเป็นเครื่องหมายชุด จึงแจ้งให้ธนาคารทราบเพื่อขอให้เจ้าของเครื่องหมายการค้า
นำเครื่องหมายที่เป็นเครื่องหมายชุดทั้งหมดมาเป็นหลักฐานเพิ่มเติม ปรากฏว่าธนาคารแจ้งขอให้

นายทะเบียนบันทึกเพียงเท่าที่ระบุไว้โดยไม่นำเครื่องหมายชุดรายอื่นอื่น ๆ มาร่วมเป็นหลักประกัน
ในกรณีนี้ ผู้เขียนไม่ยินยอมด้วย เพราะหากมีการบังคับการโอน นายทะเบียนไม่อาจรับจดทะเบียน
โอนให้ได้ แม้ว่าธนาคารจะมีหนังสือยินยอมว่าหากไม่อาจจดทะเบียนโอนสิทธิได้ ธนาคารจะ
รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวก็ตาม เนื่องจากขัดต่อหลักเกณฑ์กฎหมายเครื่องหมายการค้า

เมื่อผู้กู้เงินชำระหนี้ครบแล้ว ให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าทำหนังสือขออนุญาตการเป็น
หลักประกันผ่านธนาคาร เพื่อส่งให้นายทะเบียนบันทึกข้อมูลการจดทะเบียนเป็นหลักประกันออกจาก
เครื่องคอมพิวเตอร์และจากแฟ้มทะเบียนเครื่องหมายการค้าต่อไป เจ้าของเครื่องหมายการค้าจะ
ขออนุญาตการเป็นหลักประกันโดยลำพังตนเองไม่ได้ ซึ่งเท่ากับว่า เครื่องหมายการค้าที่ใช้เป็น
หลักประกันต่อธนาคารนั้น เปรียบเสมือนเป็นเครื่องหมายการค้าที่ถูกอายัดไว้โดยพนักงาน
เจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วนั่นเอง

เมื่อมูลเหตุแห่งการที่ต้องหยุดการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้ชั่วคราว
สิ้นสุดลง เจ้าของเครื่องหมายการค้าหรือผู้ที่มีส่วนได้เสียในเครื่องหมายการค้า ควรที่จะต้องแจ้ง
ให้นายทะเบียนทราบด้วยพร้อมทั้งส่งหลักฐานที่ถึงที่สุดแล้วให้นายทะเบียน เพื่อที่จะได้ดำเนินการ
ตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป เช่น ส่งสำเนาคำพิพากษาของศาลที่ถึงที่สุดที่เจ้าพนักงานของศาล
รับรองแล้ว หรือส่งหนังสือแจ้งจากเจ้าพนักงานบังคับคดี ฯ ว่าโอนเครื่องหมายการค้าให้แก่ผู้ซื้อคน
ใดด้วย

ข้อสังเกต การหยุดการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้ชั่วคราวนั้น บางกรณี
ท่านต้องดำเนินการตามที่นายทะเบียนสั่งการไปภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือสั่งการ
ฉบับอื่น ๆ ด้วย มิฉะนั้นจะกลายเป็นว่า แทนที่จะหยุดการดำเนินการไว้ชั่วคราว กลับกลายเป็น
เครื่องหมายการค้าถูกจำหน่ายออกจากสารบบไปอย่างน่าเสียดาย

๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑

นายพิบูล ตันสุกผล นบ., นบท.
นายทะเบียนเครื่องหมายการค้า

20 เมษายน 2550